

УДК 378.147.111:332.3.007.2

С. О. Кубіцький,
кандидат педагогічних наук, доцент
kubitskiy@ukr.net

Л. Ю. Кочеригін,
аспірант
(Національний університет біоресурсів і природокористування України)
l_kocherygin@mail.ru

СТРУКТУРА МЕТОДИКИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ З МАЙБУТНІМИ ЗЕМЛЕВПОРЯДНИКАМИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Актуальність проектування методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін визначається потребами систематизації, ціленаправленості і підвищення ефективності як результатів процесу професійної підготовки майбутніх землевпорядників загалом, так і організації їх індивідуальної роботи як детермінанти індивідуальної та професійної самореалізації зокрема.

Ключові слова: індивідуальна робота, землевпорядкування, методика, навчальні завдання, професійна підготовка.

Актуальність проектування методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін визначається потребами систематизації, цілеспрямування й підвищення ефективності як результатів процесу професійної підготовки майбутніх землевпорядників загалом, так і організації їх індивідуальної роботи як детермінанти особистісної та професійної самореалізації зокрема.

Аналіз наукової та методичної літератури свідчить, що наразі в Україні склалося декілька підходів до організації індивідуальної й самостійної роботи студентів у процесі професійної підготовки. Різниця у методології дослідження проблеми підвищення ефективності навчально-виховного процесу вищої і професійної школи зумовлює різницю методичних підходів до її практичного вирішення.

Зокрема, вважаємо за важливо виділити такі основні методичні підходи до організації індивідуальної навчальної роботи майбутніх фахівців:

– Побудова індивідуальної траєкторії навчання (В. Сергієнко, М. Пікуляк, П. Федорук, А. Хуторської та ін.), що відображає персональний шлях реалізації особистісного потенціалу учасника освітнього процесу, включає діагностичний, проєктивний, діяльнісний і рефлексивно-оцінний компоненти та спрямована на забезпечення принципів доступності й неперервності освіти, ґрунтується, передусім, на особистісно орієнтованому та акмеологічному підходах.

– Пролонгований (комплексний) підхід до методики індивідуальної навчальної роботи студентів, який охоплює усі форми організації навчального процесу в вищій школі – лекції, семінари, лабораторні, курсове і дипломне проектування, навчальні та виробничі практики (А. Алексюк, К. Вазіна, В. Журавльов, А. Фурман, П. Юцявічене), базується на принципах системності, комплексності впливу, реалізує системний підхід в педагогіці. Компоненти впровадження таких методик різняться, однак, можна узагальнити такі визначальні етапи їх реалізації: мотиваційний, змістовий, контрольний, рефлексивний.

– Підхід, що базується на реалізації положення Болонської декларації про навчально-методичне забезпечення індивідуальної та самостійної роботи студентської молоді (Т. Алексеєнко, Т. Мишковська, В. Сушанко, П. Юцявічене). Відповідно до нього індивідуальна й самостійна робота є базовою складовою кредитно-рейтингової (кредитно-модульної) системи навчання, на основі якої формується індивідуальний навчальний план студента, її організація базується на принципах гнучкості, технологічності, діагностичності й реалізує індивідуальний та суб'єкт-суб'єктний підходи у сфері освіти.

– Авторські методики індивідуалізації професійної підготовки майбутніх фахівців, наприклад: використання методу аналогій для активізації самостійної творчої діяльності суб'єктів освіти В. Козакова, методика дослідницького підходу в навчанні В. Кларіна та ін. Зазначені методики враховують майбутню спеціальність студентів, цикл дисциплін, в якому їх доцільно впроваджувати та різняться методами, якими послуговуються суб'єкти їх впровадження. Ці методики, передусім, базуються на засадах інноваційності, інтерактивності, опори на інтереси та досвід студентів.

– Окремо варто зазначити інклюзивний підхід до організації індивідуального навчання учнівської та студентської молоді, який спрямований на соціально виключені категорії населення (С. Красняков, П. Становіч і Е. Джордан та ін.). Підхід базується на правах людини, принципах демократичності, доступності, імпауерменту та реалізує гуманістичний й аксіологічний підходи до навчально-виховного процесу.

Однак, представлені дослідження не враховують специфічні потреби щодо організації індивідуальної роботи майбутніх землевпорядників під час вивчення спеціальних дисциплін. Тому **завданням нашої**

статті є висвітлення та обґрунтування змісту та структури методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін, що інтегруватиме найбільш ефективні у контексті досліджуваної нами проблеми ідеї та методи.

Виклад основного матеріалу. На основі попереднього теоретичного аналізу нами узагальнено такі важливі компоненти структури та змісту методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін:

- 1) побудова таксономії (ієрархії) цілей індивідуальної роботи майбутніх землевпорядників під час вивчення спеціальних дисциплін (*цільовий компонент методики*);
- 2) формулювання системи принципів та теоретичних підходів реалізації методики індивідуальної роботи майбутніх землевпорядників (*ціннісний компонент методики*);
- 3) визначення форм і методів організації індивідуальної роботи майбутніх землевпорядників під час професійної підготовки (*організаційний компонент методики*);
- 4) проектування засобів вимірювання ефективності індивідуальної роботи зі спеціальних дисциплін майбутніх землевпорядників (*результативний компонент методики*).

Взаємозв'язок та основний зміст кожного компоненту методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін проілюстровано на рис.1, охарактеризуємо їх більш детально.

Рис. 1. Структура методики індивідуальної роботи майбутніх землевпорядників під час вивчення спеціальних дисциплін.

Цільовий компонент методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін визначає ієрархію цілей індивідуальної роботи студентів. Варто зазначити, що при проектуванні методики індивідуальної роботи під час вивчення спеціальних дисциплін важливо враховувати й узгоджувати цілі різних рівнів: на рівні процесу професійної підготовки майбутніх землевпорядників; на рівні вивчення конкретних дисциплін із циклу професійно орієнтованих; на рівні безпосередньо завдань організації індивідуальної роботи студентів. Така система цілей будується індуктивним шляхом – від загального (процесу професійної підготовки) до конкретного (завдань для індивідуальної роботи). При цьому, хоча завдання індивідуальної роботи студентів при вивченні спеціальних

дисциплін і є частковими, саме вони забезпечують виконання базових цілей професійної підготовки. Таким чином, забезпечується системність побудованої таксономії цілей: загальне визначає часткове, часткове зумовлює досягнення загального. Розкриємо більш детально спроектовану ієрархію цілей методики індивідуальної роботи майбутніх землепорядників під час вивчення спеціальних дисциплін.

На рівні процесу професійної підготовки майбутніх землепорядників, у межах компетентнісного підходу, основною метою є оволодіння студентами професійною компетентністю. Професійна компетентність як інтегральний показник якості фахової підготовки, як сукупність професійних ЗУНів із досвідом в обраній спеціальності та ставленням до справи, поєднаними з професійними інтересами і прагненнями [1: 96]. Отже, реалізація провідної мети – досягнення професійної компетентності майбутніх землепорядників – можлива за покрокового досягнення таких цілей:

- розвиток професійних інтересів, ставлень та мотивів студентів;
- формування професійних знань та умінь майбутніх фахівців (професійно-правових, інформаційно-технологічних, практично-технологічних, загально гуманітарних, управлінських);
- створення умов для оволодіння молоддю досвідом майбутньої професійної діяльності.

Визначена мета та цілі професійної підготовки майбутніх землепорядників знаходять своє відображення у навчально-методичному забезпеченні спеціальних дисциплін (навчальній і робочих програмах, інструктивно-методичних матеріалах до виконання семінарських, практичних, лабораторних, самостійних занять, тощо).

Проаналізувавши цілі та завдання вивчення спеціальних дисциплін [3-8] ми з'ясували, що вони демонструють переважання їх спрямованості на оволодіння студентами професійними знаннями й уміньми; в той час як поза увагою розробників та викладачів часто залишаються завдання розвитку професійних інтересів, ставлень та мотивів студентів. Варто зауважити, що таке акцентування уваги науково-педагогічних працівників на набутті студентами теоретико-практичних засад майбутньої професійної діяльності призводить, на нашу думку, до викривлення процесу формування професійної компетентності, оскільки не сприяє засвоєнню навичок самостійної роботи, пізнавальних інтересів для освіти впродовж життя.

Отже вважаємо за необхідне введення у мету та завдання викладання професійно орієнтованих дисциплін психолого-педагогічного компоненту, заснованого на врахуванні інтересів, потреб, навчальних і професійних мотивів особистості молоді та спрямованого на самореалізацію майбутніх фахівців. Для реалізації цього компонента можуть слугувати індивідуальні завдання, які дозволяють врахувати особистісні здібності та інтереси студентів.

Отже, розкриємо завдання індивідуальної роботи студентів при вивченні спеціальних дисциплін, ґрунтуючись на класифікації навчальних задач Д. А. Толлінгерової, яка дозволяє враховувати рівень засвоєння студентами змісту професійної підготовки – див. табл. 1.

Таблиця 1.

Багаторівневість навчальних завдань індивідуальної роботи у процесі вивчення спеціальних дисциплін

Рівень	Навчальні завдання	Приклади формулювання для організації індивідуальної роботи
Відтворення знань	Засвоєння студентами професійних категорій, фактів, явищ, закономірностей, законів на рівні впізнавання та відтворення.	Розвиток навичок роботи з літературою, опрацювання додаткової навчальної інформації: за поданим списком джерел опрацюйте тему "Алгоритми розташування зв'язних точок", шляхом створення опорного конспекту.
Простих мисленнєвих операцій	Оволодіння студентами уміньми вирішення простих професійних задач шляхом аналізу, синтезу, класифікації, порівняння.	Сформувати у студентів досвід виконання непросторових запитів: відкрити карту Запити, за допомогою Конструктора запитів виконати такі завдання: відібрати усі міста, які починаються на букву А; відібрати усі столиці, які у назві містять букву а; відібрати усі столиці країн із щільністю населення вище 500 осіб на квадратний кілометр.
Складних мисленнєвих ситуацій	Формування досвіду трансформації та інтерпретації професійних знань для вирішення складних (комплексних, міждисциплінарних)	Розвиток у студентів умінь раціоналізувати поставлені професійні завдання: відкрити карти Аерофото, деякі з них оцифровані неточно. Виправте оцифровку BLDGS_ID=101; об'єднайте дві будівлі (BLDGS_ID=101 і BLDGS_ID=114) вручну. Спробуйте розробити методику об'єднання для випадку низької відмінності

	завдань засобами індукції, дедукції, аргументації, оцінювання.	атрибутів, вставте її в домен та об'єднайте ті само об'єкти автоматично.
Узагальнення знань	Розвиток у студентів умінь виконання самостійних усних і письмових професійних завдань шляхом створення докладів, звітів, проектів.	Формування у студентів досвіду реалізації бізнес-проектів: Ваше завдання – знайти хороше місце розташування для нової мережі супермаркетів. Вас цікавлять густозаселені райони, які віддалені від вже існуючих мереж. Оберіть необхідну інформацію для вирішення цього завдання, створіть проект розташування супермаркетів та презентуйте його.
Продуктивного мислення	Застосування студентами на практиці засвоєних теоретико-практичних положень при вирішенні проблемних ситуацій та евристичного пошуку.	Розвиток системного мислення майбутніх фахівців: оцінка вартості землі у м. Київ корелює з відстанню до центра міста (за прямою). Однак така оцінка для землі, що лежить на Лівому Березі, – недоречна. Яким чином це виправити?
Рефлексії	Побудова студентами індивідуальної траєкторії особистісного й професійного зростання засобами цілепокладання, оцінювання та планування.	Оцінка студентами рівня власної готовності до підготовки даних для дистанційного зондування: оберіть геометричну модель знімальної апаратури; виконайте геометричне трансформування. Сформулюйте 4 критерії оцінки якості трансформування. Проаналізуйте результати вашого трансформування за цими критеріями. Визначте переваги і недоліки обраної моделі.

Таким чином, сформована таксономія цілей і завдань перебуває у кореляційному багаторівневому взаємозв'язку, що відображено на рис. 2.

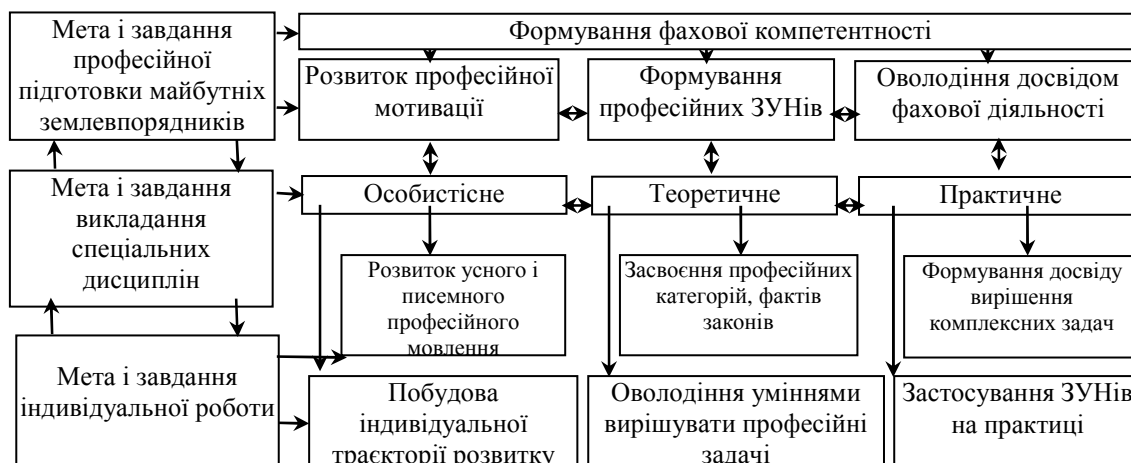

Рис. 2. Таксономія цілей і завдань методики індивідуальної роботи майбутніх землевпорядників під час вивчення спеціальних дисциплін.

Спроектвані цілі та завдання характеризують цілеспрямованість методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін та визначають напрями подальших педагогічних пошуків, а саме – опис педагогічних підходів, ціннісних засад діяльності та вихідних принципів реалізації методики, що відображено у її ціннісному компоненті.

Ціннісний компонент методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін характеризує сукупність теоретичних підходів організації індивідуальної роботи, а також вихідних принципів та ціннісних засад її реалізації.

Важливість введення у спроектовану нами методику ціннісного компоненту визначається потребами врахування сучасних педагогічних підходів як таких, що детермінують досягнення позитивних перетворень. Аналіз наукової літератури дозволив нам виділити й охарактеризувати такі базові теоретичні підходи до

проектування методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін: компетентнісний, особистісно-діяльнісний, суб'єкт-суб'єктний.

Визначені підходи до побудови методики зумовлюють потребу виділення системи принципів як основних положень процесу вивчення спеціальних дисциплін: фундаменталізації, системності, науковості, доступності, позитивної мотивації, самостійності, активності, гуманізації та особистої відповідальності.

Принцип фундаменталізації професійної підготовки майбутніх землевпорядників реалізується шляхом створення бази завдань зі спеціальних дисциплін, які вимагають застосування методів теоретичного пізнання – порівняння, систематизації, узагальнення матеріалу, що вивчається.

Принцип системності вимагає формування системи професійних знань, умінь і навичок майбутніх землевпорядників шляхом перетворення лінійних змістовно-логічних зв'язків у просторові системно-інваріантні, тобто побудови стійких системних зв'язків між теорією та практикою спеціальних дисциплін.

Принцип науковості визначає необхідність організації процесу професійної підготовки майбутніх землевпорядників з урахуванням побудови в методиці викладання спеціальних дисциплін сучасних досягнень землевпорядкування та суміжних наук і практик.

Принцип доступності базується на врахуванні при підборі змісту та методів викладання врахування року професійної підготовки, особливостей студентських груп та спеціалізації за фахом. Згідно з цим принципом завдання варто вибудовувати від легкого до складного, від відомого до невідомого.

Принцип позитивної мотивації визначає важливість врахування викладачами спеціальних дисциплін необхідності підбору навчальних завдань, що викликають у студентів свідомі емоційні стимули та інтереси до їх виконання та оволодіння професією.

Принцип самостійності відображає потребу в організації самостійної індивідуальної роботи студентів як передумови забезпечення освіти впродовж вжиття для профілактики застарівання фахових знань та вмінь.

Принцип гуманізації у контексті досліджуваної нами проблеми передбачає створення для студентів можливості співвідносити отримувані фахові знання, вміння та компетенції із процесом власного самопізнання та саморозвитку, а також пізнання та розвитку територіальних громад та професійних колективів.

Принцип активності вимагає створення умов для самостійної активності при вивченні спеціальних дисциплін, оскільки саме вона дозволяє ефективно засвоїти фахові знання та вміння. Принцип активності передбачає застосування діалогічних, проблемних і практичних методів навчання.

Принцип відповідальності передбачає покладання відповідальності за зміст і результати професійної підготовки майбутніх фахівців на усіх суб'єктів освітнього простору; розвиток відповідальності студентства за власні рішення, вчинки та їх наслідки.

Організаційний компонент методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін розкриває етапи, форми та методи її впровадження у навчально-виховний процес вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Зокрема, аналіз наукової та методичної літератури (Ю. Гончарова, І. Драч, Л. Станкевичус, Л. Нічуговська, В. Різник та ін.) дозволяє нам виділити такі основні етапи організації індивідуальної роботи майбутніх фахівців при вивченні спеціальних дисциплін: етап засвоєння професійних знань; етап формування професійних умінь і навичок; етап набуття фахового досвіду; етап творчої перетворюючої діяльності. Охарактеризуємо зміст кожного етапу та методи, які доцільно використовувати для їх реалізації у процесі викладання спеціальних дисциплін.

Етап засвоєння професійних знань – реалізує завдання оволодіння майбутніми землевпорядниками професійними категоріями, фактами, законами, закономірностями, тощо, умовно назване нами як теоретичне. Є важливим етапом досягнення цілей професійної підготовки, оскільки створює базу для оволодіння студентами фаховим досвідом та формування свідомої мотивації до професійного самовдосконалення. При організації індивідуальної роботи на етапі засвоєння студентами професійних знань важливо використовувати комплекс теоретико-пізнавальних методів навчання [2: 160]: аналітико-синтетичних (аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, конструювання, моделювання), логічних (індукція, дедукція, систематизація, структурування інформації), аналізу та узагальнення професійної літератури, реферування фахових публікацій.

Етап формування професійних умінь і навичок виконує функцію оволодіння студентами уміннями і навичками професійної діяльності та може бути відділений від попереднього лише умовно, оскільки на цьому етапі відбувається реалізація принципу зв'язку теорії та практики шляхом перетворення теоретичних знань у практичні уміння. На цьому етапі вважаємо за доцільне використання практичної групи методів навчання – моделювання професійних ситуацій, ділові ігри, самостійна робота з картами та документацією, виконання спеціальних завдань [2: 160].

До цього етапу також відносимо курсове проектування як напрямок індивідуальної роботи студентів, який дозволяє об'єднати набуті професійні знання з практикою діяльності землевпорядників.

Етап набуття фахового досвіду характеризується ускладненням завдань для індивідуальної роботи студентів у зв'язку з більшим відокремленням його від аудиторної навчальної діяльності та

максимальним наближенням до умов професії шляхом виробничої практики, виконання та захисту індивідуальних фахових самостійних робіт, тощо. Цей етап виконує поставлене у цільовому компоненті методики практичне завдання – формування досвіду вирішення комплексних задач, застосування набутих знань, умінь і навичок у практиці професійної діяльності.

Етап творчої перетворюючої діяльності спрямований на формування професійно значущих якостей особистості студентів, а також мотивації майбутніх землевпорядників до особистісної й професійної самореалізації. Етап реалізує завдання розвитку професійних комунікацій та забезпечує побудову студентами індивідуальної траєкторії розвитку, що об'єднано в особистісному завданні цільового компоненту методики. На реалізацію цього етапу спрямована мотиваційно-стимулююча група методів навчання: творчі завдання, ділові та рольові ігри, написання есе, проблемні питання, дискусії, студентська наукова робота [2: 160].

Результативний компонент методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін визначає порядок проведення моніторингу результатів вивчення студентами спеціальних дисциплін та визначення ефективності застосування окремих методів і форм індивідуальної роботи. Для цього була розроблена карта індивідуальної роботи студентів із навчальної дисципліни професійно-орієнтованого циклу (див. табл. 2.).

Результати вивчення спеціальних дисциплін окреслюються у навчально-методичному забезпеченні до курсів у вигляді очікуваних знань та умінь майбутніх землевпорядників. Таким чином, представлені види індивідуального контролю дозволяють реалізувати окреслені у цільовому компоненті методики компоненти фахової компетентності майбутніх землевпорядників: особистісний (розвиток професійно значущих якостей особистості та мотивації до вивчення спеціальних дисциплін), теоретичний (рівень професійних знань) і практичний (досвід виконання професійних завдань).

Таблиця 2.

Карта індивідуальної роботи студентів з навчальної дисципліни професійно-орієнтованого циклу

Види індивідуальної роботи	Терміни виконання	Форма контролю	Максимальна кількість балів (за 100-бальною системою)
Підготовка до семінарських, практичних і лабораторних занять	Систематично, згідно розкладу аудиторних занять	Рівень роботи під час аудиторних занять	10
Підготовка до модульних контрольних робіт	Систематично, згідно графіку	Письмова модульна контрольна робота	10
Підготовка до заліку / екзамену	Систематично, згідно розкладу екзаменаційно-залікової сесії	Складання іспиту	30
Виконання курсового проекту	До 15 березня поточного навчального року	Захист курсового проекту	100
Підготовка рефератів за списком рекомендованих тем	До семінарських згідно з розкладом	Презентація реферату	10
Аналітичний огляд періодичної літератури за темою заняття	До семінарських згідно з розкладом	Представлення звіту	10
Підготовка презентації за темою заняття	До семінарських згідно з розкладом	Захист презентації	5
Виконання аудиторних контрольних робіт	Двічі в семестр	Письмова контрольна робота	10
Вивчення додаткових тем	Згідно з кількістю модулів у дисципліні	Дискусія за темою для самостійного опрацювання	15
Виконання індивідуальних творчих завдань	До аудиторних згідно з розкладом	Презентація (письмова або усна) результатів	10
Підготовка доповіді на студентську наукову конференцію	Один раз на рік	Виступ з доповіддю	15
Контрольне тестування	Відповідно до навчально-методичного забезпечення	Кількість правильних відповідей	5
Виконання розрахунково-графічних робіт	До лабораторних згідно розкладу	Письмовий звіт	15

Крім того, вони дозволяють визначити усі рівні результатів вивчення професійно-орієнтованих дисциплін (відтворення знань, простих мисленнєвих операцій, складних мисленнєвих ситуацій, узагальнення знань, продуктивного мислення, рефлексії).

Висновки і перспективи. Нами охарактеризовано структуру і зміст методики індивідуальної роботи з майбутніми землевпорядниками в процесі вивчення спеціальних дисциплін. Визначено, що структуру методики складають чотири взаємопов'язаних компоненти: цільовий, ціннісний, організаційний та результативний. Цільовий компонент розкриває ієрархію цілей та завдань методики індивідуальної роботи шляхом систематизації та узгодження цілей трьох рівнів: на рівні процесу професійної підготовки майбутніх землевпорядників; на рівні викладання спеціальних дисциплін; на рівні організації індивідуальної навчальної роботи студентів спеціальності "Землевпорядкування". Спроектовано таксономію завдань індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальних дисциплін професійно орієнтованого циклу на рівнях відтворення знань, простих мисленнєвих операцій, складних мисленнєвих ситуацій, узагальнення знань, продуктивного мислення, рефлексії. Ціннісний компонент методики характеризує принципи та ціннісні засади педагогічних підходів до організації індивідуальної роботи, які слугують зовнішніми умовами досягнення ефективних результатів процесу професійної підготовки майбутніх землевпорядників. Організаційний компонент визначає етапи та методи організації індивідуальної роботи студентів у процесі вивчення спеціальних дисциплін відповідно поставленим цілям: етап засвоєння професійних знань (тестування, робота з літературою, реферування, доповіді та ін.); етап формування професійних умінь і навичок (вправлення, проектування, ділові ігри та ін.); етап набуття фахового досвіду (виробнича практика, розрахунково-графічні завдання та ін.); етап творчої перетворюючої діяльності (рольові ігри, есе, творчі завдання, метод проектів, участь у науково-дослідній роботі коледжу та ін.). Результативний компонент описує методику моніторингу ефективності застосування індивідуальної роботи при вивченні спеціальних дисциплін шляхом ведення карт індивідуальної роботи студентів із навчальних дисциплін професійно-орієнтованого циклу та вивчення сформованості особистісного, теоретичного, практичного компонентів фахової компетентності. Охарактеризовані компоненти перебувають у системному взаємозв'язку, оскільки зміст кожного компоненту відображається на реалізації наступного. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в експериментальній перевірці ефективності запропонованої методики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Державні стандарти професійної освіти : теорія і методика : [монографія] / [за ред. Н. Г. Ничкало]. – Хмельницький : ТУП, 2002. – 334 с.
2. Дубасенюк О. А., Антонова О. Є. Методика викладання педагогіки : [навчальний посібник] / О. А. Дубасенюк, О. Є. Антонова. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 492 с.
3. Земельні ресурси і земельний кадастр : Робоча прогр. навч. дисципл. для студентів за напрямом підготовки 6.040104 – "Екологія та охорона навколишнього середовища", за спеціальністю – "Географія" / З. П. Паньків. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 22 с.
4. Свидницький Б. П. Землевпорядне проектування : Робоча прогр. навч. дисципл. для студентів за напрямом підготовки 7.070801 – Екологія та охорона навколишнього середовища, спеціальністю – Географія / Б. П. Свидницький. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 11 с.
5. Програма навчальної дисципліни "Дистанційне зондування землі" напряму підготовки 201401 – "Географія" для спеціальності 6.040104 – "Географія" / Г. Р. Байрак. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2010. – 4 с.
6. Програма навчальної дисципліни та Робоча програма навчальної дисципліни "Фотограмметрія та дистанційне зондування" для студентів 3, 4 курсу денної форми навчання за напрямом підготовки: 6.080101 "Геодезія, картографія та землеустрій" (0709 "Геодезія, картографія та землевпорядкування") спеціальності: 6.070900 "Геоінформаційні системи і технології" / [укл. : Ф. Т. Шумаков, О. В. Вінніченко]. – Х. : ХНАМГ, 2009. – 23 с.
7. Робоча навчальна програма з геодезії для напряму підготовки : 0801 "Геодезія, картографія і землеустрій, спеціальності : 6.08010103 Землеустрій та кадастр" / [Білокриницький С. М., Крупела Л. М., Березка І. С., Ранський М. П.]. – Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2011. – 92 с.
8. Сажнев М. Л. Робоча програма "Геодезія" для студентів за напрямом підготовки 6.090103 "Лісове і садово-паркове господарство" / М. Л. Сажнев. – Мелітополь : МДПУ, 2012. – 8 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Derzhavni standarty profesiynoyi osvity : teoriya i praktyka [State Standards of the Professional Education : Theory and Methods] : [monografiia] / [za red. N. G. Nychkalo]. – Khmelnytskyu : TUP, 2002. – 334 s.
2. Dubasenyuk O. A., Antonova O. E. Metodyka vykladannya pedagogiky [Methods of Teaching Pedagogy] : [navchalnyu posibnyk]. – Zhytomyr : Vyd-vo ZHDU im. I. Franko, 2009. – 492 s.
3. Zemelni resursy i zemelnyu kadastr : Robocha progr. navch. dystsypl. dlya studentiv za napryamom pidgotovky 6.040104 – Ekologiya ta okhorona navkolyshnyogo sere dovishcha, za spetsialnistyu – Geografiya [Land Resources and Land Cadastre : The Operating Programme of Teaching Disciplines for Students for the Filed of Study 6.040104

- Ecology and Defense of the Environment, on the Specialty – "Geography"] / Z. P. Pankiv. – Lviv : LNU imeni Ivana Franka, 2010. – 22 s.
4. Svydnytskyy B. P. Zemlevporyadne proektuvannya : Robocha progr. navch. dystsypl. dlya studentiv za napryamom pidgotovky 6.040104 – "Ekologiya ta okhorona navkolyshnyogo seredovyshcha, za spetsialnistyu – "Geografiya" [Land Management : the Working Programme of Teaching Disciplines for Students for the Field of Study 7.070801 – "Ecology and Environment", on the Specialty – "Geography"] / B. P. Svydnytskyy. – Lviv : Vydavnychy tsestr LNU imeni Ivana Franka, 2010. – 11 s.
  5. Programa navchalnoi dystsypliny "Dystantsiynе zonduvannya zemli" napryamku pidgotovky 201401 "Geografiya" [The Programme of the Teaching Programme "Remote Land Sounding" for the Field of Study 201401 – "Geography" on the Specialty 6.040104 – "Geography"] / G. R. Bayrak. – Lviv : Lvivskyy natsionalnyy universytet imeni Ivana Franka, 2010. – 4 s.
  6. Programa navchalnoi dystsypliny ta robocha programa navchalnoi dystsypliny "Fotogrammetriya i dystantsiynе zonduvannya" dlya studentiv 3, 4 kursu dennoi formy navchannya za napryamom pidgotovky 6.080101 – "Geodeziya, kartografiya ta zemleustriy" [The Programme of the Teaching Discipline and the Working Programme of the Educational Discipline "Photogrammetry and Remote Sounding" for Students of the 3, 4 Courses of Full-Time Education on the Field of Study 6.080101 – "Geodesy, Cartography and Land Management" (0709 "Geodesy, Cartography and Land Management"), on the Specialty 6.070900 "Geoinformational Systems and Technologies"] / [ukl. : F. T. Shumakov, O. V. Vinnichenko]. – Kh. : KHNAMG, 2009. – 23 s.
  7. Robocha navchalna programa z geodezii dlya napryamu pidgotovky : 0801 "Geodeziya, kartografiya i zemleustriy, spetsialnosti : 6.08010103 "Zemleustriy ta kadastr" [Syllabus of Surveying for the Field of Study : 0801 "Geodesy, Cartography and Land Management", on the Specialization : 6.08010103 "Land Management and Cadastre"] / [Bilokrynyskyy S. M., Krupela L. M., Berezka I. S., Ranskyy M. P.]. – Chernivtsi : Chernivetskyy natsionalnyy universytet imeni Yuria Fedkovycha, 2011. – 92 s.
  8. Robocha programa "Geodeziya" dlya studentiv za napryamom pidgotovky : 6.090103 "Lisove i sadovo-parkove gospodarstvo" [The Working Programme "Geodesy" for Students for the Field of Study : 6.090103 "Forestry and Horticulture"] / M. L. Sazhnev. – Melitopol : MDPU, 2012. – 8 s.

Матеріал надійшов до редакції 13.03. 2014 р.

Кубицкий С. О., Кочерыгин Л. Ю. Структура методики индивидуальной работы с будущими землеустроителями в процессе изучения специальных дисциплин.

Актуальность проектирования методики индивидуальной работы с будущими землеустроителями в процессе изучения специальных дисциплин определяется потребностями систематизации, целенаправленности и повышения эффективности как результатов процесса профессиональной подготовки будущих землеустроителей в целом, так и организации их индивидуальной работы как детерминанты личностной и профессиональной самореализации в частности.

Ключевые слова: индивидуальная работа, землеустроитель, методика, этапы, учебные задачи, учебные дисциплины, профессиональная подготовка.

Kubitskiy S. O., Kocherygin L. Yu. The Structure of Methods of the Individual Work with Future Surveyors in Learning of Specialized Disciplines.

The topicality of the methodology design of the individual work with future land managers during the study of special subjects is determined by the needs of systematization, purposefulness and improving of efficiency as the results of the training process of future land managers in general, and the organization of their individual work as a determinant of personal and professional fulfillment in particular. We consider it is necessary to introduce to the aims and objectives of teaching of professionally oriented disciplines the psycho-pedagogical component, based on the person's interests, needs, educational and professional motives aimed at young people and future specialists' self-realization. The individual tasks can serve to implement this component, which allow taking into account personal abilities and students' interests. Therefore this article presents the structural components of methodology of individual work with future land managers. Results of the study of special subjects are determined in training and methodological support to courses in the form of the expected knowledge and future surveyors' skills. Thus these types of the individual control allow you to implement these techniques in the target components of the future surveyors' professional competence: personal (the professional development of important personal qualities and the motivation to study special subjects), theoretical (the professional knowledge) and practical (the experience of performing of professional tasks). In addition, they allow defining all levels of learning of professionally oriented disciplines (reproduction of knowledge, simple mental operations, complex thinking of situations and generalization of knowledge, productive thinking and reflection).

Keywords: individual work, land surveyor, methodology, stages, learning objectives, teaching discipline, training.